

LEGAL ALERT

NOWELIZACJA KSH OMÓWIENIE CZ. I.

GRUPA SPÓŁEK

Szanowni Państwo!

Projekt ustawy z dnia 20 lipca 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (dalej jako: „**Nowelizacja**” albo „**Projekt**”), który wprowadza m.in. całkowicie nowe regulacje dotyczące grupy spółek, a więc uregulowania dotyczące prawa holdingowego, przeszedł etap konsultacji społecznych i został opublikowany dnia 8 grudnia 2020 r. na stronie Rządowego Centrum Legislacji¹. Z uwagi, na nowatorski i doniosły charakter projektu, poniżej przedstawiamy najważniejsze regulacje dotyczące grupy spółek.

1. DEFINICJA GRUPY SPÓŁEK

Nowelizacja wprowadza definicję legalną grupy spółek. Zgodnie z propozycją zawartą w Projekcie, **spółka dominująca** oraz **spółki zależne**, aby zostały uznane za grupę spółek, powinny **kierować się wspólną strategią gospodarczą w celu realizacji wspólnego interesu**, co uzasadniałoby jednolite kierownictwo nad spółką czy też spółkami zależnymi przez spółkę dominującą.

W Nowelizacji zostało także podkreślone, że spółka dominująca oraz spółki zależne, które uczestniczą w grupie spółek powinny kierować się **intereselem grupy spółek**, natomiast nie powinno to prowadzić do pokrzywdzenia wierzycieli czy też wspólników mniejszościowych albo odpowiednio akcjonariuszy mniejszościowych spółki zależnej.

Należy nadmienić, że projektowane regulacje nie będą miały zastosowania do spółki zależnej należącej do grupy spółek, która jest spółką w likwidacji i rozpoczęła podział swego majątku albo jest spółką w upadłości czy też do spółki publicznej, która jest spółką zależną od spółki dominującej pozostającej w grupie.

---

¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12336750/12704852/12704857/dokument478433.pdf>

2. UCZESTNICTWO W GRUPIE SPÓŁEK

Aby spółka mogła uczestniczyć w grupie spółek, **zgromadzenie wspólników** w spółce z o. o. albo odpowiednio **walne zgromadzenie** w przypadku spółki akcyjnej powinno **podjąć uchwałę o uczestnictwie w grupie spółek, wskazując przy tym spółkę dominującą**. Uchwała taka powinna zapaść co do zasady **większością trzech czwartych głosów**. Wyjątkiem będzie sytuacja kiedy na zgromadzeniu wspólników lub na walnym zgromadzeniu będzie reprezentowana co najmniej połowa kapitału zakładowego, wtedy do podjęcia uchwały będzie wystarczyła bezwzględna większość głosów.

Zarówno **spółka dominująca jak i spółka lub spółki zależne będą zobowiązane do ujawnienia w rejestrze swoje uczestnictwo w grupie spółek** poprzez wpisanie zmianki do rejestru. W sytuacji gdy spółka dominująca posiada siedzibę za granicą, wystarczy ujawnienie uczestnictwa w grupie spółek przez spółkę zależną z jednoczesnym wskazaniem spółki dominującej.

Ustanie uczestnictwa w grupie spółek następuje wskutek podjęcia **uchwały zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia** spółki zależnej w sposób, o którym mowa powyżej, lub przez złożenie **oświadczenia spółce zależnej przez spółkę dominującą o ustaniu tego uczestnictwa**.

3. UPRAWNIENIA SPÓŁKI DOMINUJĄCEJ

3.1. WIĄŻĄCE POLECENIE

Zgodnie z regulacjami zawartymi w Nowelizacji, spółka dominująca będzie uprawniona do wydawania spółce zależnej, która należy do grupy spółek, wiążących poleceń, które mogą dotyczyć przede wszystkim prowadzenia spraw spółki, natomiast musi to być uzasadnione interesem grupy spółek oraz odbywać się na zasadach określonych przez przepisy wskazane w Projekcie.

3.1.1. Forma wiążącego polecenia

Wiążące polecenie powinno być wydawane przez spółkę dominującą **w formie pisemnej pod rygorem nieważności**. Musi ono wskazywać co najmniej:

- **interes grupy spółek**, uzasadniający wykonanie przez spółkę zależną polecenia spółki dominującej,
- **spodziewane korzyści lub szkody spółki zależnej** będące następstwem wykonania polecenia spółki dominującej,
- **przewidywany sposób i czas naprawienia szkody spółce zależnej**, poniesionej w wyniku stosowania się do polecenia spółki dominującej.

3.1.2. Wykonanie wiążącego polecenia

Wykonanie wiążącego polecenia przez spółkę zależną, która należy do grupy spółek, wymagać będzie uprzedniej **uchwały zarządu spółki zależnej**. Uchwała taka powinna zawierać co najmniej elementy treści wiążącego polecenia, wskazane w pkt. 3.1.1. powyżej.

3.1.3. Odmowa wykonania wiążącego polecenia

Spółka zależna ma prawo do **odmowy wykonania wiążącego polecenia**, jeżeli wykonanie doprowadziłoby do jej **niewypłacalności** albo do **zagrożenia niewypłacalnością**.

Dodatkowo, spółka zależna (inna niż spółka jednoosobowa) może także odmówić wykonania wiążącego polecenia, jeżeli istnieje uzasadniona obawa, że jest ono **sprzeczne z interesem tej spółki i wyrządzi jej szkodę**, która **nie będzie naprawiona** przez spółkę dominującą lub inną spółkę zależną należącą do grupy spółek, w okresie najbliższych dwóch lat licząc od dnia, w którym nastąpi zdarzenie wyrządzające szkodę. Określając wysokość szkody spółka zależna uwzględnia korzyści uzyskanie przez tę spółkę w związku z uczestnictwem w grupie spółek w okresie ostatnich dwóch lat obrotowych.

Odmowa wykonania wiążącego polecenia, w sytuacjach o którym mowa powyżej, będzie wymagała uprzedniej uchwały zarządu spółki zależnej. Uchwała powinna zawierać stosowne uzasadnienie.

Umowa lub statut spółki zależnej będą mogły przewidywać jednak surowsze wymogi odmowy wykonania wiążącego polecenia, niż te o których mowa powyżej.

3.1.4. Odpowiedzialność za wykonanie wiążącego polecenia

W spółce zależnej

Istotnie w przypadku **szkody wyrządzonej wykonaniem wiążącego polecenia** w sposób zgodny z prawem, członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej czy likwidator spółki zależnej – **nie będzie ponosić odpowiedzialności** względem podmiotu Wyżej wskazane osoby nie będą odpowiadać także, jeżeli działały w interesie grupy spółek.

Dodatkowo, **nie będzie popełniać przestępstwa** członek zarządu, rady nadzorczej, komisji rewizyjnej czy likwidator spółki zależnej, jeżeli **nadużycie udzielonych mu uprawnień** lub **niedopelnienie ciążącego na nim obowiązku**, polegać będzie wyłącznie na **wykonaniu wiążącego polecenia** na zasadach określonych w podjętej w tym celu uchwale zarządu.

W spółce dominującej

Należy wskazać, że jeżeli wykonanie wiążącego polecenia doprowadziło do **niewypłacalności jednoosobową spółkę zależną** należącą do grupy, **spółka dominująca będzie odpowiadać wobec spółki zależnej za wyrządzoną jej szkodę**, chyba że nie będzie ponosić ona winy.

Jeżeli natomiast wiążące polecenie zostało wydane z **naruszeniem interesu grupy spółek**, spółka dominująca

będzie odpowiadać wobec należącej do grupy spółek spółki zależnej (innej niż jednoosobowa spółka zależna), za **wyrządzoną jej szkodę**, chyba że, podobnie jak wyżej, nie będzie ponosić ona winy.

Dodatkowo, w sytuacji gdy egzekucja przeciwko spółce zależnej należącej do grupy spółek okaże się bezskuteczna, spółka dominująca może odpowiadać za szkodę wyrządzoną wierzycielowi spółki zależnej, jeżeli szkoda ta powstała w następstwie wykonania przez spółkę zależną wiążącego polecenia. Szkoda ma obejmować wysokość niezaspokojonej wierzytelności wobec spółki zależnej. W takiej sytuacji jednak spółka dominująca może uwolnić się od odpowiedzialności jeżeli m.in. wykaże, że bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce zależnej nie była spowodowana wykonaniem wiążącego polecenia albo we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości.

3.2. INNE UPRAWNIENIA

Do innych uprawnień, które posiadać będzie spółka dominująca możemy zaliczyć prawo do **przeglądania ksiąg i dokumentów spółki zależnej**, która należy do grupy spółek, a także **żądanie udzielenia informacji** od spółki zależnej.

Jeżeli spółka dominująca nie otrzymała informacji o które żądała lub nie udostępniono jej ksiąg czy dokumentów, będzie mogła złożyć wniosek do sądu rejestrowego w przedmiocie zobowiązania zarządu spółki zależnej do udostępnienia ksiąg oraz dokumentów lub udzielenia informacji o które wniosowała spółka dominująca.

Warto nadmienić także, że ustawowo **rada nadzorcza spółki dominującej będzie sprawowała stały nadzór nad realizacją interesu grupy spółek przez spółkę lub spółki zależne**, które należą do grupy spółek. Co innego może jednak przewidywać umowa albo statut spółki dominującej i spółki zależnej.

W celu realizacji uprawnienia o którym mowa powyżej Rada nadzorcza spółki dominującej będzie także miała prawo żądać przedstawienia ksiąg, dokumentów czy udzielenia informacji.

Jeżeli natomiast spółka dominująca nie będzie posiadała rady nadzorczej, to uprawnienia które by jej przysługiwały, wykonywać będzie zarząd spółki dominującej.

4. SPRAWOZDANIE O POWIĄZANIACH SPÓŁKI ZALEŻNEJ ZE SPÓŁKĄ DOMINUJĄCĄ

Zarząd spółki zależnej należącej do grupy spółek, zgodnie z Nowelizacją, będzie miał obowiązek sporządzenia **sprawozdania o powiązaniach tej spółki ze spółką dominującą za okres ostatniego roku obrotowego**. Sprawozdanie to będzie mogło być częścią sprawozdania zarządu z działalności spółki za ubiegły rok obrotowy.

W sprawozdaniu, o którym mowa powyżej, wskazywane powinny zostać w szczególności wiążące polecenia względem spółki zależnej należącej do grupy spółek.

4.1. Uprawnienie wspólników / akcjonariuszy spółki zależnej – zbadanie rachunkowości grupy spółek

Wspólnik albo akcjonariusz mniejszościowy spółki zależnej należącej do grupy spółek, reprezentujący samodzielnie bądź łącznie z innymi wspólnikami albo akcjonariuszami tej spółki co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego lub jedną dziesiątą ogółu głosów na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu, będzie miał prawo żądania wyznaczenia przez sąd rejestrowy firmy audytorskiej w celu zbadania rachunkowości grupy spółek.

Umowa albo statut spółki zależnej może jednak przewidywać ograniczenie zakresu badania, o którym mowa wyżej, tylko do tej spółki oraz jej stosunków z pozostałymi spółkami należącymi do grupy spółek. Także sąd rejestrowy może ograniczyć przedmiot badania lub określić sposób udostępniania wyników badania, na wniosek spółki dominującej lub spółki zależnej. Sąd powinien przy tym uwzględnić uzasadnione interesy wnioskodawcy lub pozostałych spółek należących do grupy spółek – przy tym ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenie tajemnic przedsiębiorstwa lub innych prawnie chronionych informacji.

5. ŻĄDANIE ODKUPIENIA ORAZ WYKUPIENIA UDZIAŁÓW / AKCJI

5.1. Żądanie odkupu udziałów (akcji) wspólnika spółki zależnej

Nowelizacja wprowadza możliwość żądania przez wspólnika albo akcjonariusza spółki zależnej uczestniczącej w grupie odkupienia udziałów albo akcji posiadanych przez nich w tej spółce, przez spółkę dominującą, w sytuacji gdy spółka dominująca bezpośrednio, pośrednio, lub na podstawie porozumień z innymi osobami reprezentuje co najmniej 90% kapitału zakładowego tej spółki.

Wspólnik albo akcjonariusz, o którym mowa powyżej, może żądać zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników albo walnego zgromadzenia spółki zależnej w celu wyznaczenia biegłego, który ustali cen udziałów albo akcji tej spółki na dzień złożenia wniosku o ich odkupienie.

Uprawnienie do żądania odkupienia udziałów, może być wykorzystane w każdym roku obrotowym tylko raz, nie wcześniej niż w ciągu trzech miesięcy od dnia ujawnienia w rejestrze spółki zależnej w grupie spółek.

5.2. Żądanie wykupienia udziałów (akcji) przez spółkę dominującą

Żądanie wykupienia udziałów albo akcji należących do wspólnika albo akcjonariusza spółki zależnej, należącej do grupy spółek będzie możliwe w sytuacji gdy spółka dominująca bezpośrednio reprezentuje co najmniej 90% kapitału zakładowego tej spółki.

Od powyższego umowa albo statut spółki zależnej będą mogły przewidywać wyjątki, mianowicie powyższe

uprawnienie, będzie mogło przysługiwać także spółce dominującej, która bezpośrednio lub pośrednio reprezentuje w spółce zależnej uczestniczącej w grupie spółek mniej niż 90% kapitału zakładowego takiej spółki, ale nie mniej niż 75% tego kapitału.

6. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA OBNIŻENIE WARTOŚCI UDZIAŁU / AKCJI

W sytuacji gdy spółka dominująca będzie w stanie **samodzielnie, bezpośrednio bądź pośrednio, zmienić umowę albo statut spółki zależnej**, spółka ta **odpowiada wobec wspólnika albo akcjonariusza spółki zależnej** (która należy do grupy spółek) **za obniżenie wartości udziału albo akcji tej spółki**, które przysługiwały temu wspólnikowi albo akcjonariuszowi – jeżeli obniżenie to było następstwem wykonania przez spółką zależną wiążącego polecenia.

Przepisy ustawy nowelizującej wprowadzają domniemanie, zgodnie z którym spółka dominująca może samodzielnie zmienić umowę albo statut spółki zależnej, jeżeli bezpośrednio bądź pośrednio reprezentuje w spółce zależnej co najmniej 75% kapitału zakładowego takiej spółki.

Roszczenie o naprawienie szkody wygasać będzie z chwilą pełnego naprawienia szkody przez spółkę dominującą. Natomiast do przedawnienia ma dochodzić z upływem trzech lat od dnia w którym wspólnik albo akcjonariusz spółki zależnej dowiedział się o szkodzie, jednak samo roszczenie w każdym przypadku przedawniać ma się z upływem pięciu lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę.

**Jeżeli potrzebujecie Państwo wsparcia w powyższym zakresie oraz porady w kwestii zagadnienia
dotyczącego grup spółek**

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU!

SDZLEGAL Schindhelm

Kancelaria Prawna Schampera, Dubis, Zając i Wspólnicy sp. k.

ul. Kazimierza Wielkiego 3, 50-077 Wrocław

Tel.: +48 71 326 51 40

Email: marcin.sledzikowski@sdzlegal.pl; daria.kwiatkowska@sdzlegal.pl

Email: wroclaw@sdzlegal.pl

www.schindhelm.com